

TURINYS

I SKYRIUS

ESU LIETUVIS. AŠ TAI KARAIMAS. O AŠ NIEKAS /8/

VINCAS MYKOLAITIS-PUTINAS /10/

Rūpintojėlis

JUOZAS TUMAS-VAIŽGANTAS /16/

Pragiedruliai

VINCAS KUDIRKA /32/

Tėvynės varpai

PRANAS VAIČAITIS /36/

Yra šalis...

DALIA STAPONKUTĖ /39/

Mano vaikystės Arkadija – Meškinės kaime, Pašiaušėje
Iš dviejų renkuosi trečią

GRIGORIJUS KANOVIČIUS /47/

Neblėstančio liūdesio šviesa

ZIGMAS VITKUS /57/

Akimirka apsispręsti

SIMONAS KOBECKIS /61/

Aš namie
Miegok, sūnau
Dėkoju jums

ADOMAS MICKEVIČIUS /67/

Tėvyne Lietuva

ČINGIZAS AITMATOVAS /73/

Ilga kaip šimtmečiai diena

II SKYRIUS

KAS IŠJUDINA ŠIRDĮ /90/

JONAS BILIŪNAS /92/

Ubagas

PETRAS CVIRKA /98/

Kurpės

ŠATRIJOS RAGANA /108/

Irkos tragedija

JUOZAS APUTIS /116/

Nesmagu, kad liekat vienas

SELMA LAGERLIOF /122/

Portugalijos karalius

III SKYRIUS

AŠ VISKĄ TURIU UŽRAŠYTI /154/

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS /156/

Laiškai Sofijai

JUOZAS TUMAS-VAIŽGANTAS /163/

Laiškai artimiesiems

ANA FRANK /167/

Dienoraštis

ONUTĖ ALKSNINYTĖ-GARBŠTIENĖ /180/

Sibire... tremtinių žeme

ALDONA LIOBYTĖ /188/

Autobiografija (pirmoji)

Autobiografija (antroji)

ASTRIDA LINDGREN /192/

Samuelis Augustas iš Sevedstorpo ir Hana iš Hulto

I SKYRIUS

ESU LIETUVIS. AŠ TAI KARAIMAS. O AŠ NIEKAS

*„Grožinės ir negrožinės literatūros kūriniai,
kuriuose reiškiami pilietinė, tautinė, kultūrinė,
regioninė ar kalbinė tapatybė“*

(Lietuvių kalbos ir literatūros bendroji programa. Antras skirsnis. 2022)

Tapatybės klausimas yra filosofinis. Taigi gana sudėtingas, netgi painus. Tad šis vadovėlio skyrius mums nemenkas iššūkis, išbandymas.

Filosofijoje tapatybės principas apibrėžiamas labai graškčiai: „Bet kas yra jis pats“ (tai yra tapatus sau). Bet ar tokioms formulėms pakaktų leidžiantis į tapatybės sampratą, jos raiškos literatūroje paieškas? Turbūt ne. Taigi bandykime griebtis ir kitokių tapatybės aiškinimų, apibūdinimų. Tapatybė – tai, kas būdinga tik man ir kas išlieka keičiantis mano kūnui, protiniams gebėjimams, atminčiai... Tai asmens vidinė vienovė, išgyvenama kaip Aš... Tapatybė – tai, ką žmogus, suvokdamas save, laiko sau svarbiais dalykais... Tai mano vertybės, įsitikinimai, pomėgiai, kurie, kaip jau sakyta, išlieka visam laikui.

Bandykime svarstyti dar paprasčiau, žinoma, šiek tiek rizikuodami pažeisti sąvokos esmę. Kaip aš jaučiuosi, ar gerai jaučiuosi, ar esu savo vietoje, būdamas... lietuvis arba lenkas, vaikas arba mergina, mokinys arba studentas, dzūkas arba žemaitis?

Štai ir pasakyta, kad tapatybės sąvoka ne tik klampoka, bet ir plati. Kalbama ir rašoma apie asmens, tautinę, pilietinę, socialinę, kultūrinę, regioninę, kalbinę tapatybę. Aštuntokams skirta programa reikalauja atskleisti kone visus tuos atvejus. Žinoma, viena iš esmingiausių – turint galvoje literatūrą – yra tautinė tapatybė. Ją ypač padeda suprasti, pažinti literatūros istorija. Daugiausia dairysimės po lietuvių literatūrą, bet ne tik. Svarbu ir įdomu apčiuopti ir kitų tautų tapatybės raišką. Nors kelių. Mat Lietuvoje šiuo metu gyvena daugiau kaip 150 tautybių žmonės. Kai kurioms atstovauja vos po keletą asmenų, tačiau yra ir reikšmingą daugumą sudarančių tautybių – lenkų, rusų, baltarusių, ukrainiečių ir kt. Mūsų akis programa ypač kreipia į istorines tautines mažumas (arba bendrijas). Tarp jų išsiskiria Lietuvos karaimai, totoriai ir romai – visos šios tautybės neturi kitos valstybės, be Lietuvos, kurią galėtų vadinti savo tėvyne. Neįmanoma būtų pristatyti visų Lietuvos tautybių savitumo. Be to, ne visos jos turi savo literatūrą.

Tautinės tapatybės kategorijai gimininga regioninė tapatybė. Lietuvoje yra 5 etnografiniai regionai: Aukštaitija, Žemaitija, Dzūkija (arba Dainava),

Suvalkiją (arba Sūduvą) ir Mažoji Lietuva. Būtų įdomu po juos visus literatūriškai pakeliauti, bet... kaip suspėti?

Apskritai šio programos skyriaus užmojis toks didelis, kad, norint visus jo poskyrius aprėpti, tektų parašyti atskirą vadovėlį, ir gal ne vieną. Todėl teko pasirinkti tik kai kuriuos punktus.

Nerasite vadovėlyje kalbinės tapatybės poskyrio, kuriame būtų terminų tekstų. Ir ne tik dėl apimties. Vadovėlio rengėjui pasirodė ne visai sąžininga Dzūkijos aštuntokūs versti analizuoti žemaičių tarme (kalba!) parašytus tekstus, ir atvirkščiai. O ir tokioms analizėms prasmė kėlė abejonių. Be to, esu įsitikinęs, kad turite puikius mokytojus, kurie parinks Jūsų tarme parašytų kūrinių ir surengs ne vieną įdomią pamoką. Taip pat gali nutikti ir su regioninės literatūros skaitymais. Mokytojai dabar laisvi, kūrybingi, neprivalantys paklusti vadovėlio diktatui.

Ir vis dėlto tapatybės tema, kad ir nelengva, yra įdomi, reikšminga, svarbi. Kaip ir didžiuma literatūros kūrinių, šio skyriaus tekstai padės skverbtis į save, pažinti save – ir kitą, kitokį.

VINCAS MYKOLAITIS- PUTINAS

Gimė 1893 m. sausio 6 d. Pilōtiškėse (Prīenų r.) – mirė 1967 m. birželio 7 d. Kačerginėje (prie Kaūno), palaidotas Vīlniuje.

Lietuvių literatūros klasikas Vincas Mykolaitis-Putinas – aukščiausio minties skrydžio ir giliausių išgyvenimų žmogus, kūrėjas. Baigęs Seinų kunigų seminariją, studijavo Petrogrado (dabar Sankt Peterburgas) dvasinėje akademijoje, keletą metų – Fribūre (Šveicarijoje), Miunchene (Vokietijoje). Profesoriavo Kaūno ir Vīlniaus universitetuose, redagavo literatūrinius žurnalus „Židinys“, „Dienovidis“.

V. Mykolaitis-Putinas kūrė poeziją – žinomi jo rinkiniai „Tarp dviejų aušrų“ (1927), „Keliai ir kryžkeliai“ (1936), „Būties valanda“ (1963) „Langas“ (1966) ir kt., romanus – „Altorių šešėly“ (1933), „Sukilėliai“ (1957, 1967), dramas – „Žiedas ir moteris“ (1926), „Valdovas“ (1928), parašė literatūros mokslo ir kritikos knygų. 1989–2013 m. išleistas visas šio rašytojo kūrybinis palikimas sudaro 13 didelės apimties tomų. Išvertė klasikinės rusų poezijos, taip pat Adomo Mickevičiaus kūrinių.

RŪPINTOJĖLIS

Dievuli mano, kas per šviesios naktys!
Ir kas plačių padangių per aukštumas!
O žvaigždės, žvaigždės! didelės ir mažos
Taip spindi, net graudu, Dievuli mano.

Išėisiu, sau tariau, ant lygaus kelio:
Ant lygaus kelio tai valia valužė,
Ant lygaus kelio šviesiąją naktužę
Tai tik jaunam plačias dūmas¹ dūmoti.

Bet kam gi tu, budrus Dievuli mano,
Prie lygaus kelio rūpestėliu rymai?
Prie lygaus kelio, kur vargų vargeliai
Vieni per dieną dūsaudami vaikšto.

¹ **Dūmos** (svet. *ntk.*) – čia: mintys. **Dūmas dūmoti** – mąstyti.

Dievuli mano, argi mūsų godos²
 Tave prie kelio iš dangaus atprašė,
 Ar gal tos šviesios rudenio naktužės
 Tave iš mūsų žemės išsapnavo?

Priimki gi mane, budrus Rūpintojėli,
 Prie lygaus kelio šianakt padūmoti. –
 O kad aukštam danguj tos šviesios žvaigždės
 Taip spindi, net graudu, Dievuli mano.

KLAUSIMAI, UŽDUOTYS, KOMENTARAI

1. Rūpintojėlių vadinama medinė skulptūra, vaizduojanti sėdintį Kristų, dažniausiai dešine ranka pasirėmusį galvą, o kairę pasidėjusį ant kelio. Ši skulptūrėlė buvo laikoma koplytėlėse, kurios kalamos prie medžių kamienų, – pakelėse, pamiškėse, tačiau beveik niekada bažnyčiose. Tókios skulptūrėlės buvo žinomos jau XV a., jų aptinkama Vokietijoje, Prancūzijoje, Lenkijoje, tačiau ypač daug jų būta Lietuvoje, Žemaitijoje, todėl, anot lietuvių meno istoriko, grafiko, muziejininko Pauliaus Galaunės (1890–1988), „iš tikrųjų Lietuvà turi teisę laikyti Rūpintojėlį savo tautos sielos kontempliacija“ (*kontempliācija* [lot. *contemplatio* – (iši)žiūrėjimas] – didelis susikaupimas, susitelkimas, susimąstymas).
2. Eilėraštis nėra pasakojamasis, tačiau jame nesunku išvelgti „aš“ ir „tu“ bendravimo situaciją. Kuriuose posmuose tie įvardžiai aiškiai išreikšti, kuriame posme jų tarsi nėra, kuriame jie tarsi susigretina, susidvejina?
3. Apibūdinkite šio eilėraščio vyksmo laiką ir vietą.
4. Kaip jau užsiminta, eilėraštis nepasakoja jokių įvykių (tai yra lyrika!), tačiau jame pateikiama tam tikra situacija. Apibūdinkite tą situaciją.
5. Svarbi ne tik „Rūpintojėlio“ vyksmo vieta, bet ir visa erdvė. Tam tikra prasme ji vertikali ir eina „nuo... iki...“. Šio teiginio pabaigos ieškokite priešpaskutiniame posme. Žinoma, ir kiti posmai padeda suvokti eilėraščio erdvę.
6. Rūpintojėlio įvaizdis eilėraštyje įgyja dvilypę prasmę, ypač trečio posmo pirmose dviejose eilutėse, taip pat ketvirto posmo pirmoje ir antroje eilutėse. Paaškindite, įrodykite šį teiginį.
7. Šnekamojoje lietuvių kalboje neretai pavartojami tokie pasakymai kaip „O Dieve tu mano“, „Ak tu Dieve“, „Dieve Dieve“. Jie neturi pastovesnės reikšmės, tariami įvairiausiomis intonacijomis ir turi plačią emocinę skalę, t. y. perteikia įvairiopus jausmus – ir teigiamus, ir neigiamus. Galėtume sakyti, kad tokie pertarai yra lyg jaustukai.
8. Vinco Mykoliaičio-Putino eilėraštyje penkis kartus pavartota frazė „Dievuli mano“. Patyrinėkite, ar visais atvejais jos paskirtis tokia pati.

² Gėdos – svajonės, mintys.

9. Ankstesnė užduotis paskatino gilintis į kūrinio emocinį turinį. Eilėraščio emociingumą lemia ir retoriniai klausimai, sušukimai, kreipiniai. Prisiminkite, kokios tai stilistinės figūros, ir raskite jų eilėraštyje.
10. Viena eilutė eilėraštyje pasikartoja du kartus. Ir tai yra bene stipriausia, gražiausia jausmo, iš dalies – prieštaringo, išraiška. Raskite tą eilutę, paaiškinkite jausmo joje dvilypumą.
11. „Rūpintojėlis“ parašytas 1926 m. Pats poetas yra nurodęs: „Rūpintojėlį“ parašiau išgyvendamas į labai man patikusį dainos motyvą „Aukštas dangus, šviesios žvaigždės, didelės ir mažos, – šviesus kelias man, berneliui, joti pas mergele.“ Kuriamo eilėraščio posme, kuriose eilutėse labiausiai atpažįstamas (nors ir parafrazuotas, tai yra perdirbtas) šis liaudies dainos vaizdas? Atsakymą pagrįskite.
12. Antrame posme pavartotos ypatingos daiktavardžio formos, ypač būdingos lietuvių liaudies dainoms. Tai lietuvių kalbos turtas, tokios žodžio formos neišverčiamos į kitas kalbas. Raskite jas, paaiškinkite jų darybą.
13. Pritaikykite deminutyvines (mažybines) priesagas -užis, -užė kitiems daiktavardžiams. Pavyzdžiui, laimė, stalas, brolis, kamuolys, sesuo, diena, širdis, beržas, takas, draugas, lapas. Patikrinkite savo kalbos jausmą: aptarkite, kuriems daiktavardžiams šios priesagos tinka, su kuriais skamba dirbtinai.
14. Trečias posmas baigiasi labai gražia personifikacija, arba įsmeininimu. Prisiminkite šią meninę figūrą, paaiškinkite. Gal eilėraštyje yra ir daugiau įsmeininimų?
15. Rūpintojėlio skulptūroje turbūt galime išvelgti liūdesį, susirūpinimą, sielvartą. O gal pasyvumą, snūdulį, neviltingumą?! Įsižiūrėkite ir pasvarstykite. Taip pat pasvarstykite, ar tokios būsenos perteiktos ir Vinco Mykolaičio-Putino eilėraštyje.
16. „Rūpintojėlio“ jausmų amplitudė platesnė nei Rūpintojėlio. Jeigu sutinkate su šiuo teiginiu, pagrįskite jį (*amplitudė* [lot. *amplitudo* – erdvumas, platumas] – užmojis, plotis; įvairovės apimtis, ribos).
17. Grįžkime prie Pauliaus Galaunės siūlymo Rūpintojėlio skulptūrą sieti su lietuviu nacionaliniu charakteriu, taigi, ir tautine tapatybe. Ar Jums tai priimtina? Kodėl?
18. O gal lietuvių tautinę tapatybę labiau atspindi V. Mykolaičio-Putino eilėraštis? Šio eilėraščio lyrinio subjekto pasaulis talpus, gražus, turtingas. Bet gal... šiuolaikiniame pasaulyje nebesamas? Pasvarstykite.
19. Ar esate kurią nors vasarą, rugpjūčio mėnesį, vidury nakties atsidūrę po atviru dangumi? Galbūt atplėšėte akis nuo mobiliojo telefono ekrano ir pasižiūrėjote į žvaigždes? Jeigu taip, ką jautėte? O gal tai Jums atrodo beprasmiška? Arba... gal aštuntokams dar per anksti žiūrėti į žvaigždes? Pasikalbėkite.

20. Parašykite trumpą rašinį „Kodėl (ne)žiūriu į žvaigždes?“ (Jeigu reikia, temos formuluotėje panaikinkite skliaustus arba išbraukite neiginį.)
21. Analizuojant eilėraščių (ir kitus lyrikos žanrus) svarbu ne tik suvokti vaizdus, prasmes, jausmus, bet ir perprasti formos dalykus – rimavimą, skambėjimo būdą, melodijos bangas. O tam reikia turėti tam tikrų lyrikos analizės „instrumentų“, žinoti, kada kokių instrumentu naudotis. „Rūpintojėlis“ – tinkama priežastis susipažinti su kai kuriomis literatūros mokslo kategorijomis, terminais. Tai eilėraščio **ritmas**, **mėtras**, **eilėdaros principai**.

21.1. Mūsų girdimi aplinkos garsai yra arba **tolydūs** (nuolatiniai, nepertraukiami, ištisiniai), arba **trūkūs** (nutrūkstami, kintantys, šokčiojantys). Pavyzdžiui, stipri vandens srovė iš čiaupo sukelia tolydų garsą (jeigu neatsiranda oro tarpų ir čiaupas neima „čiaudėti“), tolydus yra sirenos kaukimas (jeigu neišjunginėjamas jį maitinantis elektros srovės šaltinis). Tačiau dažniau girdime nutrūkstamus ir atsinaujinančius garsus. Tas garsų stabčiojimas, trūkčiojimas, šokčiojimas yra ritmas (gr. *rhythmos* – tėkmė, darnumas, proporcingumas). Kalba, kalbėjimas iš prigimties yra ritmiška, suskaidoma į sakinius, žodžių junginius, žodžius, skiemenis. Prozinės kalbos ritmas yra be aiškios tvarkos, be sistemos. Eiliuotoje kalboje ritmą valdo tam tikri principai. Ta tvarka, tas vieningas principas yra **mėtras** (gr. *metron* – matas). Tad sakome, jog prozinės kalbos ritmas yra nemetriškas, o eiliuotos – metriškas. Ko gi tas eiliuoto teksto, eilėraščio „tvarkdarys“ gali reikalauti? Pavyzdžiui, kad eilutėse būtų vienodas skiemenų skaičius, vienodas kirčiuotų (!) skiemenų skaičius, kad taip, o ne kitaip kaitaliojusi ilgieji ir trumpieji arba kirčiuoti ir nekirčiuoti skiemenys ir t. t. Tie reikalavimai priklauso ir nuo konkrečios tautos kalbos garsyno savitumo, ir nuo literatūros istorijos patirties, tradicijų (dėl to susiklosto tam tikri tvarkos variantai, modeliai), **eilėdaros**. Pavyzdžiui, **tòninė** eilėdara (gr. *tonos* – įtempimas, kirtis) pagrįsta vienodu kirčiuotų skiemenų skaičiumi eilutėje, **silābinė** eilėdaros sistemai priklausančio eiliuoto teksto kiekvienoje eilutėje yra apytikriai vienodas skiemenų skaičius (gr. *syllabe* – skienuo). Apskritai eilėdaros sistemų yra daug, įvairių (siñkopis, verlībras...), bet aptarsime tą, kuri itin svarbi lietuvių poezijai.

Lietuvių kalbos garsinės ypatybės – pirmiausia tai, jog kirčio vieta yra nepastovi, t. y. gali „nutūpti“ įvairiose žodžio vietose (o, pavyzdžiui, latvių, suomių kalbose visada kirčiuojamas pirmasis žodžio skienuo, lenkų – priešpaskutinis...), – lėmė, kad lietuvių poezijai ypač būdinga **silabotòninė** eilėdara, pagrįsta dėsningu kirčiuotų ir nekirčiuotų skiemenų kaitaliojimusi eilutėje. Būdingi penki to dėsningumo atvejai, variantai, tipai arba mokslinė

kalba – penkios metrų rūšys: **choréjas, jámbas, dāktilis, amfi-brāchis, anapèstas**. Kirčiuotus skiemenis žymėdami sutartiniu ženklų $\underline{\quad}$, o nekirčiuotus \cup , metrų schemas pavaizduotume taip: 1) $\underline{\quad}\cup$ (choréjas), 2) $\cup\underline{\quad}$ (jambas), 3) $\underline{\quad}\cup\cup$ (daktilis), 4) $\cup\underline{\quad}\cup$ (amfibrachis), 5) $\cup\cup\underline{\quad}$ (anapestas). Kaip matote, pirmieji du metrai yra dviskiemėniai, kiti trys – triskiemėniai.

Suprantama, lyrikos kūriniai eilijuojami ne pagal schemas, ne mechaniškai. Natūraliai tariant žodį, o ne skanduojuant, kirtis, žiūrėk, ima ir „nenutupia“ ten, kur pedantiškoji ponja eilėdara jam yra numačiusi, paruošusi vietą, – schema pažeidžiama, apardoma.

Norint atpažinti konkretaus eilėraščio metrą, reikia išiminti dar tokius jų principus. **Dviskiemėniuose** mètruose eilučių viduje tarp dviejų kirčiuotų skiemenų būna nelyginis skaičius nekirčiuotų (dažniausiai vienas, rečiau trys, visai retai – penki, septyni). Choréjinėje eilutėje visada kirčiuoti nelyginiai skiemenys, o jámbinėje – visada tik lyginiai (bet nebūtinai visi!). Triskiemėniuose mètruose tarp kirčių paprastai būna du nekirčiuoti skiemenys arba, kitaip sakant, kirčiuojamas kas trečias skienu. Dāktilinėje eilutėje kirčiuotas pirmas skienu, amfibrāchinėje – antras, anapèstinėje – trečias. Ir tokia tvarka eilutėje kartojasi. (Tik ir vėl atkreipkime dėmesį: natūraliai tariant ilguosius žodžius, kirtis gali „pabėgti“ iš jam numatytos vietos!)

Be to, svarbu žinoti, jog to paties teksto atskiros eilutės gali būti skirtingų metrų, – žodžiu, kūrinys gali būti mišraus metro.

Tyrinėdami lentelę galbūt lengviau suvoksime silabotūninės eilėdaros pagrindus. O apskritai eilėdaros sąvokų yra daug, jos teorija ne mažiau sudėtinga už kai kuriuos tiksluosius mokslus.

21.2.

Dviskiemėniai mètrai	Pavadinimas	Schema	Pavyzdys
	Choréjas	$\underline{\quad}\cup / \underline{\quad}\cup / \underline{\quad}\cup / \underline{\quad}\cup$ $\underline{\quad}\cup / \underline{\quad}\cup / \underline{\quad}\cup / \underline{\quad}\cup$	Miškas ūžia, verkia, gaudžia; Vėjas žalią medį laužo. <i>Maironis</i>
Jámbas	$\cup \underline{\quad} / \cup \underline{\quad} / \cup \underline{\quad} / \cup \underline{\quad}$ $\cup \underline{\quad} / \cup \underline{\quad} / \cup \underline{\quad} / \cup \underline{\quad}$	Lietus plonom stiklinėm kojom Po visą sodą bėginėja. <i>Radauskas</i>	

Triskiemėnai mėtrai	Daktilis		Sukasi, sukasi, vejasi, vejasi, Rieda kaip deimantas Jūsų banga. <i>Nėris</i>
	Amfibrāchis		Kur bėga Šešūpė, kur Nėmunas teka, Tai mūsų tėvynė, graži Lietuva. <i>Maironis</i>
	Anapėstas		Aš laimingas esu, Laimingesnio pasaulio nėra. <i>Mačernis</i>

- 21.3.** Ar sunku įsiminti metrų pavadinimus? Visiškai ne! Tereikia 9 kartus pakartoti dviskiemenių metrų poros pavadinimus (chorėjas ir jámbas, chorėjas ir jámbas...) ir 13 kartų ištarti triskiemenių metrų triadą, įsidėmėjus, kad kirčio vieta sutampa su pavadinimo vieta šioje triadoje (taigi: daktilis, amfibrāchis, anapėstas, daktilis, amfibrāchis, anapėstas...).
- 21.4.** Metras, eilėdara, kad ir kokie būtų, patys savaime nėra nei gražūs, nei negražūs, nei geri, nei blogi. Tai tiesiog labai svarbi eiliuoto teksto **meninės visumos** dalis – padeda kurti intonaciją, nuotaiką, grožį...
- 21.5.** Pieštuku į stalą išbelskite visų aptartų metrų pavyzdžius: chorėją (**tà** ta, **tà** ta, **tà** ta...), jamba (**ta** **tà**, ta **tà**, ta **tà**...), daktilį (**tà** ta ta, **tà** ta ta, **tà** ta ta...), amfibrachį (ta **tà** ta, ta **tà** ta, ta **tà** ta...), anapestą (ta ta **tà**, ta ta **tà**, ta ta **tà**...). Padiskutuokite, kokį įspūdį kiekvienas iš jų sukelia, kokią melodiją, kokį buitinį garsą primena.
- 21.6.** Kokį metrą primena iš nedidelio aukščio į šaligatvį arba sporto salės grindis mušinėjamas kamuolys? O koks metras būdingas valso ritmui?
- 21.7.** Patyrinėkite, nustatykite „Rūpintojėlio“ arba kito pasirinkto eilėraščio metrą, užrašykite jo schemą.
- 21.8.** Jei norite tapti kuo profesionalesniais lyrikos vertintojais, pasižalinkite į šias knygas: Stasės Matulaitienės „Poezijos gramatika“ (2000) ir Ritos Tūtlytės „Eilėraščio skaitymą“ (2001), Vandos Zaborškaitės „Eilėraščio meną“ (2002).